

Cada dia té el seu què

PRIMER TRIMESTRE

Lectura complementària i activitats

DATA	16 d'octubre
MOTIU	La fam i l'alimentació
TIPOLOGIA TEXTUAL	Reportatge periodístic
DIFICULTAT DEL TEXT	****
VALORS TREBALLATS	Responsabilitat, sentit de la justícia, ètica
ÀREES DEL CURRÍCULUM	Ciències Socials, Ciències de la Naturalesa, Educació Ètica Cívica, Tecnologies
COMPETÈNCIES BÀSIQUES	Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic, competència social i ciutadana

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

1 Lectura del text en grup.

PRIMERA PART

1 Comprensió i reflexió sobre el text

- 1.1. Quina és la idea principal?
- 1.2. Quines són les pautes d'interpretació que ofereix l'entrada en negreta del text?
- 1.3. De quina manera es relaciona el títol del reportatge amb el desenvolupament del text?
- 1.4. Per què Jean Ziegler sosté que darrere de cada víctima hi ha un assassinat?

2 Reflexió sobre la forma

- 2.1. Tema de debat en grup: El reportatge és subjectiu o objectiu? Debatre amb arguments formals (exemple: dades estadístiques i concretes de la informació que es dona; contrast informatiu, etc.).

SEGONA PART

Dividiu la classe en dos grups: un grup treballarà la **proposta de mural 1**, i l'altre, **la proposta de mural 2**. En les dues propostes els alumnes faran una feina de detecció d'informació en el text i una posterior relació amb la realitat.

Proposta de mural 1

Es tracta de crear un mural amb la informació que apareix en el reportatge sobre els preus dels productes, i posteriorment, buscar informació dels preus actuals per tal d'establir una comparativa i detectar si, en el període d'un any, hi ha hagut increment, els preus s'han mantingut o bé han anat a la baixa.

Proposta de mural 2

Es tracta de crear un mural sobre el petroli i les seves implicacions amb la producció agrícola. La informació s'ha d'extreure del text. Es pot aprofundir ampliant la implicació del petroli en altres sectors.

Conclusió

Amb els murals acabats, els alumnes faran una posada en comú sobre la relació que s'estableix entre el mural 1 i el mural 2, i definiran la conclusió final del tema treballat.

Aliments: silencis assassinat en massa en països en desenvolupament

Luis Hernández Navarro

Va començar a Mèxic com «la guerra de la tortilla» el gener del 2007. Es va seguir a Itàlia com la vaga de l'espagueti nou mesos més tard. Després es va convertir en allau imparabile. Les protestes contra l'alça del preu dels aliments es van succeir a Haití, Mauritània, el Iemen, les Filipines, Egipte, Bangla Desh, Indonèsia, el Marroc, Guinea, Moçambic, el Senegal, Camerun i Burkina Faso. En el món d'avui hi ha més fam de la que hi havia abans. La desesperació i la ràbia davant del fet de no tenir ni un mos per a menjar han provocat saquejos i el robatori de cereals en camps, cellers i botigues, i també caos, pillatge i incendis. Molts governs han respost amb detencions arbitràries, assassinats i tortures.

La situació és dramàtica. Cada cinc segons es produeix al món una mort d'un menor de 10 anys per fam, i la situació es va agreujant. Hi ha prop de 850 milions d'éssers humans que no menjaran. El Programa Mundial d'Aliments de Nacions Unides estima que, a partir de l'actual crisi, hi ha 100 milions de persones famolenques més. D'acord amb l'Organització de les Nacions Unides per a l'Agricultura i l'Alimentació (FAO), en 37 països s'ha desencadenat una crisi alimentària. El 2008 les nacions més pobres pagaran un 65% més per les seves importacions de cereals, i en alguns països africans l'increment serà de 74%. Jean Ziegler, relator especial de l'ONU sobre el dret als aliments, sosté que és com si darrere de cada víctima per la fam hi hagués un assassinat. «És un assassinat en massa silencis.» La llei de Sant Bernat (vendre car, comprar barat). La producció d'aliments s'ha modificat notablement en l'últim any i mig. Les peces del sistema agroalimentari mundial s'han trastocat. Fins ara l'agricultura s'havia caracteritzat per una caiguda sostinguda en els preus reals, acompanyada per increments temporals en els preus d'alguns productes, cultius excedents, polítiques agressives de suport als preus i protecció comercial. Aquesta disminució en els preus va tenir lloc a pesar de l'augment en els costos dels fertilitzants i dels costos energètics.

Aquesta tendència va canviar radicalment. El nivell de reserves de gra i oleaginoses, d'acord amb els estàndards històrics, s'ha reduït dràsticament, i els preus s'han incrementat fins a arribar als núvols. Avui, l'arròs costa a l'Àsia tres vegades més que no valia fa a penes tres mesos. A la borsa de Chicago el preu d'un *bushel* (25.401 quilograms) de blat de moro va assolir els 6,37 dòlars, preu que abans no s'havia vist mai. El valor del blat es va elevar un 130% en un any. Aquesta escalada inflacionista

abraça molts altres productes agropecuaris. A Mèxic el litre d'oli va pujar de 6,73 pesos el gener del 2006 a 36,50 l'abril del 2008, mentre que el pa de caixa va passar de 13,21 pesos el gener del 2006 a 24 l'abril d'aquest any. En gairebé tot el món ha augmentat el preu de productes lactis, carns, ous, vegetals i fruites. Irònicament, durant el 2007 la producció mundial de gra va augmentar un 4% en relació amb el 2006. La collita va ser de 2.300 milions de tones. Això és un volum tres vegades més gran a l'obtingut el 1961. No obstant això, durant aquest mateix període la població humana es va duplicar.

El problema de la fam al món no és, llavors, falta de menjar, sinó que hi ha milions d'éssers humans que no poden comprar-ne. En contra del que assenyalen les lleis del mercat, que diuen que si la producció augmenta els preus baixen, el cost dels aliments ha pujat. Part de l'adversitat prové de la creixent concentració en monopolis de la indústria agroalimentària mundial. La fam de molts és la bonança de pocs. En moments d'adversitat com l'actual, un grapat d'empreses han vist créixer els seus guanys de manera desorbitada. És el cas de les companyies dedicades a la fabricació de fertilitzants. Durant el 2007, Potato Corp va incrementar els seus beneficis un 72% respecte del 2006. Yara va tenir un 44% cent més utilitats. Els guanys de Sinochem van créixer un 95%, i els de Mosaic un 141%. Passa el mateix amb les grans comercialitzadores de gra. Durant els tres primers mesos del 2008, Cargill va obtenir beneficis un 86% més grans que durant el mateix període de l'any anterior. El 2007, ADM va tenir guanys un 67% superiors als del 2006; Conagra, un 30%; Bunge, un 49%, i Noble Group, un 9%. La mateixa sort tenen les multinacionals processadores d'aliments, com ara Nestlé i Unilever, i les firmes dedicades a produir llavors i agroquímics, com ara Dupont, Monsanto i Sygenta.

Els grans de la panotxa

Per què si el volum de la collita de gra del 2007 va aconseguir un rècord mundial, els preus dels aliments s'han elevat?

Bàsicament, per la confluència de cinc factors en el marc de la crisi general d'un model de producció agropecuari. Aquests són: utilització de gra bàsic per a elaborar agrocombustibles; increment en el preu de les matèries primeres; efectes de l'escalfament global en l'agricultura; canvis en el patró de consum alimentari, i l'especulació en la borsa de valors. Tots ells com a part de la crisi del model de l'agricultura industrial en grans predis, altament dependent del petroli, basada en la lògica dels avantatges comparatius i el lliure comerç, dominant avui dia.

En sincronia amb l'augment del preu del petroli al món, s'ha intensificat l'elaboració d'agrocombustibles. Més que per l'impuls del mercat, la seva fabricació ha crescut pel suport de quantiosos subsidis i polítiques públiques destinades al seu foment. La Unió Europea va acordar com a obligació per al 2010 que un 5,75% del transport funcioni amb bioetanol i biodièsel. Als Estats Units, la legislació preveu que el 2012 s'usaran 27 mil milions de litres d'agrocombustibles. George W. Bush va proposar com a meta elaborar 133 milions de litres el 2017. Per això s'ha establert un programa ambiciós d'incentius econòmics als productors.

El creixement de la demanda mundial d'agrocombustibles ha reduït la producció de gra, ha reconvertit els cultius en àmplies superfícies agrícoles i ha disparat els preus. La població mundial consumeix directament menys de la meitat del gra que es recol·lecta. La resta serveix per a alimentar vaques i per a fer funcionar vehicles motoritzats.

L'increment del preu del petroli ha apujat els costos de producció agrícola. El model preponderant és addicte a l'or negre: no pot sembrar sense ell. Els fertilitzants i part dels agroquímics utilitzats en les collites es fan amb petroli. La maquinària i els vehicles per sembrar, recol·lectar, processar, emmagatzemar i transportar necessiten combustibles i olis provinents de refinats del petroli. Part de l'energia elèctrica requerida per extreure aigua i regar els sembrats es genera amb derivats del petroli. Els plàstics que cobreixen hivernacles i les mànegues per regar els camps es fabriquen amb matèries primeres provinents del petroli. Els materials per envasar i el transport cap als mercats requereixen derivats del petroli, i tots són més cars, ara. Plàstics com el poliètilè valen fins a un 70% més que el 2003.

El model agrícola industrial preponderant és parcialment causant del canvi climàtic. Ara, aques-

ta transformació ha dislocat l'agricultura mundial. La tradicional incertesa del sector és molt més gran. L'ús excessiu de fertilitzants, la degradació de sòls, la reconversió de terrenys abans forestals i la ramaderia han convertit l'agricultura en un dels més grans productors de gasos d'efecte hivernacle. Segons l'informe Stern, la suma de producció agrícola, el canvi d'ús de la terra, la producció i la comercialització de matèries primeres i la fabricació d'equips i instruments agropecuaris són responsables del 41% del total del gas carbònic que s'emet al món.

El clima ha embogit i ha arrossegat la vida rural. La sequera a Austràlia va devastar els sembrats de blat, i les exportacions van caure més d'un 20%. El Canadà, segon productor mundial després dels Estats Units, va tenir la producció més petita dels últims cinc anys. A Kansas hi va haver nevades. A la Xina, l'escalfament global escurçarà el període de creixement dels cereals i les llavors no tindran temps de madurar. A més, les recents inundacions van destruir 5,5 milions d'hectàrees de blat i colza. Sequeres i pluges amenacen d'ensorrar les collites pertot arreu.

El creixement econòmic en països com ara l'Índia i la Xina ha modificat la pauta de consum alimentari de milions de persones. Avui mengen més, millor i un altre tipus de productes. Per exemple, el consum de carn de boví ha augmentat. Per a produir un quilo de carn de bou de peu es necessiten vuit quilos de cereals. Un quilo de carn comestible requereix el doble de cereals. Així, darrere dels milions d'hamburgueses que es consumeixen al món hi ha més i més sembrats de gra i d'oleaginoses per engreixar vaques.

El mercat agrícola ha entrat en l'òrbita financera, i ara l'alimentació forma part del casino de l'especulació financera. Davant la crisi de les hipoteques, la debilitat del dòlar i la recessió als Estats Units, els fons d'inversió s'han traslladat al lucratiu negoci de la fam. L'alimentació s'ha convertit — molt més que no ja era — en bé per especular. Durant el 2007, els esmentats fons van invertir 175 mil milions de dòlars en el mercat de futurs (contractes que obliguen a comprar o vendre una mercaderia a un preu i un termini determinats). Actualment dominen el 40% dels contractes a la borsa de valors de Chicago, proporció sense precedent. La compra de soja en aquest terreny va passar de 10 milions de tones el mes de març del 2007 a 21 milions el mateix mes d'aquest any [...].

Entrepobles. Revista periòdica, núm. 48
Estiu de 2008

PRIMER TRIMESTRE

Lectura complementària i activitats

DATA	25 de novembre
MOTIU	La violència de gènere
TIPOLOGIA TEXTUAL	Articles i notícies periodístiques
DIFICULTAT DEL TEXT	****
VALORS TREBALLATS	Convivència, salut mental, responsabilitat, drets humans
ÀREES DEL CURRÍCULUM	Ciències de la Naturalesa, Llengua Catalana i Literatura, Educació per a la Ciutadania i els Drets Humans
COMPETÈNCIES BÀSIQUES	Tractament de la informació i competència digital, competència social i ciutadana

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

1 Lectura dels textos en grup.

PROPOSTA DE TREBALL

Dividir la classe en tres grups, i que cada grup es faci càrrec de treballar un dels tres articles proposats sobre la violència de gènere. Seria bo que els treballs es fessin en suport informàtic utilitzant l'aplicació Powerpoint per, un cop acabada la feina, fer una posada en comú després de la visualització del material.

TEXT 1. Pautes de treball:

- A Definir el terme *masclisme*.
- B Fer una recerca dels seus orígens.
- C Investigar la relació entre masclisme i religió.
- D Investigar en quins àmbits socials, culturals i professionals encara és absolutament vigent el masclisme.
- E Investigar en quins àmbits socials, culturals i professionals el masclisme ha passat a la història.

TEXT 2. Pautes de treball:

- A Situar la població de l'Eliana dins d'un context geogràfic.
- B Crear un recull de frases per plasmar les reflexions del grup sobre la violència de gènere, tal com van fer els alumnes de secundària dels instituts de la població de l'Eliana. En aquest cas, però, en format electrònic i acompanyat de música i imatges.

TEXT 3. Pautes de treball:

- A Fer una recerca del nombre de casos de violència de gènere registrats el 2007, el 2008 i el 2009.
- B Investigar quines són actualment les mesures de protecció de la dona.
- C Detectar com es duu a terme la sensibilització social sobre la violència de gènere (campanyes publicitàries, fullets informatius, etc.).
- D Fer una recerca de les mesures judicials vigents en casos de violència de gènere.

POSADA EN COMÚ

Es visualitzaran els tres PowerPoints i es farà una posada en comú col·lectiva sobre la informació aportada per cada grup. Amb tot plegat, s'extraurà la conclusió final sobre la temàtica treballada.

Washington Post destaca la «victòria de les dones a l'«Espanya mascle»»

WASHINGTON, 7 (EUROPA PRESS)

El diari nord-americà *Washington Post* destaca avui a la seva portada la «victòria de les dones a l'Espanya mascle» i dedica un article a la política de paritat entre sexes aplicada pel Govern i a la figura de la vicepresidenta, María Teresa Fernández de la Vega. El diari il·lustra el «final del llarg regnat del masclisme» a Espanya a partir de la trajectòria de Fernández de la Vega, graduada en Dret en una època en la qual a les dones no se'ls permetia convertir-se en jutge, declarar com a testimoni o obrir un compte bancari. Segons diu, Fernández de la Vega «està ajudant a orquestrar una revolució cultural a les sales de direcció i als dormitoris del país que va encunyar la paraula 'masclisme' fa cinc dècades». Per la seva part, en declaracions al diari, la vicepresidenta elogia el caràcter del president del Govern, José Luis Rodríguez Zapatero: «Tenim un primer ministre que no solament diu que és feminista, sinó que actua com un feminista.» «En dos anys i mig hem fet més del que s'hagi fet mai en tan poc temps a Espanya», afegeix. El diari destaca, entre altres mesures dels últims anys promogudes pel Govern, la paritat en l'Executiu entre homes i dones —la major proporció de dones de tot Europa— i la seva petició que els partits i les empreses reservin el 40% de les seves llistes electorals i consells d'administració a les dones.

A més, cita les noves lleis del divorci que obliguen els homes a assumir responsabilitats domèstiques, la incorporació de més dones en l'Exèrcit i la voluntat de modificar la preferència dels homes en la línia de successió de la monarquia. «ESPANYA,

UNA DE LES CULTURES MÉS MASCLISTES». El diari al·ludeix a més a altres canvis socials en «una de les cultures més masclistes d'Europa», i parla d'un «sisme social» en la forma amb què les dones han pres el control de les seves vides. «Esperen més per casar-se i tenen menys fills», indica.

Part d'aquest canvi, assenyala, s'aprecia en què els consellers delegats a Espanya d'IBM, Microsoft i Google són dones i que els llocs de treball concilien cada vegada més la vida laboral amb la familiar. *Washington Post* destaca que la directora de Microsoft a Espanya, Rosa María García, ha imposat una jornada laboral per als seus empleats que conclou a les 5.30 de la tarda, quan, segons el diari, els espanyols treballen fins a les 9 o les 10 de la nit.

No obstant això, aquests canvis es veuen enfrontats a la «resistència», segons Fernández de la Vega. El diari cita com a exemple el rebuig de la patronal a les quotes de dones en els consells i la posició d'alguns membres de l'Església contra les lleis que permeten el matrimoni homosexual. El diari conclou l'article fent referència a la violència de gènere i que la mort de dones a mans de les seves parelles no ha descendit. «Malgrat les noves lleis contra la violència domèstica», assegura, «el nombre de dones assassinades pels seus companys ha augmentat aquest any.»

Curiosa i alhora lúcida mirada d'un dels diaris més prestigiosos del món, *The Washington Post*, sobre una de les xacres de l'Espanya de sempre i d'ara. Que bé que des de fora es comencin a fer ressò de la fi imminent del masclisme hispànic. Que continuï així molt de temps.

L'Eliana contra la violència de gènere

Per segon any consecutiu, i sota el lema «Entre tots i totes ni una +!», l'Eliana commemora el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona amb un acte cívic que reunirà representants del govern municipal, associacions de dones, escoles esportives municipals i centres educatius. La concentració, que tindrà lloc demà divendres 23 de novembre a les 12h en la Plaça del País Valencià, comptarà amb la participació de vora un miler d'estudiants de secundària dels centres educatius d'aquesta població del Camp de Túria. Els comerciants també participaran d'aquesta jornada de reflexió exhibint durant tot el dia les samarretes creades per a l'ocasió per la Regidoria de Serveis Socials.

Després d'un minut de silenci en record de les víctimes de la violència de gènere, representants dels centres educatius llegiran un manifest de repulsa contra aquesta xacra social. A continuació, més de mil alumnes de secundària elaboraran un «mural

de frases» en el qual plasmaran les seues reflexions sobre la violència domèstica. Des del 1999, quan les Nacions Unides declararen oficialment el 25 de novembre com el Dia Internacional de l'Eliminació de la Violència contra la Dona, aquest organisme ha instat a governs i organitzacions a realitzar activitats dirigides a sensibilitzar l'opinió pública. L'ajuntament de l'Eliana, a més de commemorar esta data, s'ha mobilitzat per a combatre este problema social, i al llarg dels últims anys ha organitzat tallers de sensibilització en centres d'educació secundària i associacions de veïns. A més, el consistori ha posat en marxa un Pla Municipal Contra la Violència Domèstica, format per 10 professionals, orientat a la prevenció de possibles casos de violència contra la dona, a l'atenció a les víctimes de maltractaments, i al posterior seguiment de les intervencions realitzades.

vicentgalduf | Reflexions | dimecres, 24 de gener de 2007 | 09:34h

Violència de gènere

La violència de gènere persisteix a tots els països del món com una violació generalitzada dels drets humans. Aquesta situació és inacceptable, i tots hem de prendre part per posar fi a la violència contra les dones. L'estrenat 2007 ja s'ha cobrat una víctima de violència de gènere a l'Estat espanyol. **Al País Valencià des del dia 6 de gener hi ha hagut 12 detencions per maltractaments, tres de les quals han tingut lloc a Lliria.** Mentre segueixi existint violència contra la dona, no podrem parlar de progrés ni d'igualtat. Tots els estats tenen l'obligació de protegir les dones contra la violència, responsabilitzar els culpables i, per damunt de tot, impartir justícia, així com dotar de recursos les víctimes. És

cert que tant els governs com Nacions Unides, organitzacions no governamentals i grups de dones, han fet una important tasca per fer front a la violència masclista contra la dona. Aquesta tasca ha permès sensibilitzar i entendre la naturalesa d'aquest tipus de violència, fent possible que la societat comence a caminar en la direcció més adequada. Malgrat tots els esforços, els maltractaments i assassinats de dones no cessen. Alguna cosa no va bé. Les lleis no compleixen la seua comesa i hi ha una manca de voluntat política què es reflecteix en els pocs recursos dedicats a fer front a la violència de gènere. És necessari crear i mantenir un entorn polític i social on no es tolere la violència contra la dona.

PRIMER TRIMESTRE

Lectura complementària i activitats

DATA	Desembre
MOTIU	Nadal
TIPOLOGIA TEXTUAL	Text literari: conte
DIFICULTAT DEL TEXT	***
VALORS TREBALLATS	Solidaritat, generositat, amor, justícia
ÀREES DEL CURRÍCULUM	Ciències de la Naturalesa, Llengua Catalana i Literatura, Educació per a la Ciutadania i Drets Humans
COMPETÈNCIES BÀSIQUES	Competències artística i cultural, competència comunicativa lingüística i audiovisual, competència social i ciutadana

ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

- 1 Lectura del text en grup.

PRIMERA PART

- 1 Obtenció de la informació
 - 1.1. Qui és la protagonista de la història?
 - 1.2. En quin escenari se situa la història? Mostrar-ho a través d'un exemple.
 - 1.3. En quin espai temporal té lloc la història? Mostrar-ho a través d'un exemple.
 - 1.4. Què passa cada cop que la nena encén un llumí? Quants llumins encén?
 - 1.5. Quin és el desig final de la nena?
- 2 **Comprensió general**
 - 2.1. Fes un retrat per escrit de la protagonista de la història.
 - 2.2. Digues quin és el conflicte del conte i quin n'és el detonant (allò que posa en marxa el conflicte).
- 3 **Interpretació del text**
 - 3.1. El final té dues interpretacions. Quines són? Per què hi ha dues interpretacions?
- 4 **Reflexió sobre el contingut**
 - 4.1. Quins sentiments transmet aquest conte? Feu-ne una llista a la pissarra per posar-los en comú entre tots.
- 5 **Reflexió sobre la forma**
 - 5.1. Busca quines paraules del text connoten fredor.
 - 5.2. Ara, busca quines paraules connoten calor.
 - 5.3. Divideix el text en tres parts: inici, nus i desenllaç. Quina és la part més extensa? Per què?

SEGONA PART

- 1 Proposta de redacció sobre el tema: «Què és per a mi el Nadal». Es pot partir d'aquesta premissa i escriure un conte de ficció, si es vol. Els textos es presentaran amb pseudònim.
- 2 Posada en comú dels textos escrits. Identificació dels autors.
- 3 Posada en comú del procés d'escriptura i valoració de l'experiència.

La noia dels llumins

Hans Christian Andersen

Feia un fred horrible! Nevava i es començava a fer fosc. Era l'última vesprada de l'any, la vigília del dia de Cap d'any. Amb un fred tan viu i en la foscor, una pobra nena caminava pel carrer, amb poca roba i descalça. És veritat que havia sortit de casa amb sabatilles, però no li havien servit de res. Com que li venien grans i la seva mare encara les havia engrandit més fent-les servir fins aleshores, la pobrissona les havia perdut quan va haver de travessar un carrer corrent per esquivar uns cotxes que passaven a tota velocitat. L'una s'havia fet fonedissa i no la va poder trobar, i l'altra la va recollir un vailet que va dir que se la guardaria perquè li servís de bressol el dia que tingués fills.

La nena, doncs, caminava amb els peus nus, que el fred feia tornar de color morat. Duia, al davantal, un paquet de caps de llumins, i en tenia una a la mà, però en tot el dia no n'havia pogut vendre cap i no havia pogut fer ni cinc. Morta de gana i de fred, la pobra filla semblava talment la imatge de la desgràcia. Les grosses volves de neu li anaven a parar sobre els cabells, que eren rossos com l'or i que li queien graciosament sobre les espatlles, però ella no hi pensava pas. La llum de l'alegria resplendia en totes les finestres i se sentia la bona olor del gall dindi rostit, perquè era la nit de Cap d'any, i en això sí que hi pensava.

Es va asseure en el racó que formaven dues cases amb uns grans ràfecs, es va arrupir i va procurar escalfar-se els peus amb la calor del cos, però cada cop tenia més fred. I no gosava tornar a casa, perquè no havia venut ni una caps de llumins i no li havia donat ningú ni una trista moneda. El seu pare l'apallissaria i, d'altra banda, a casa seva també hi feia fred. Vivien sota teulada, i el vent hi entrava amb uns xiulets terribles, encara que havien procurat tapar tots els forats i totes les escletxes amb palla i parracs vells. La nena ja tenia les mans enravenades de fred. Oh! Qui sap si encenent un llumí s'escalfaria una mica. Si gosés treure'n un de la caps, encara que només fos un, rascar-lo a la paret i escalfar-se una mica els dits! I en va treure un i «ras»! Quina lluïssor que feia! Com es va encendre! Feia una flama calenta i lluent, talment com una candela, i ella la resguardava amb la mà. Era una claror molt especial, i a la nena li feia l'efecte que seia davant una llar de foc, en una gran sala, amb un trespeus de bronze i una lleixa de marbre. Quin bon foc que hi cremava i com li escalfava tot el cos! Però, i ara què passa? Res, que quan la nena va allargar els peus per escalfar-se'ls, el foc es va apagar i la llar va desaparèixer: i es va trobar asseguda al carrer, amb una punta de llumí cremat a les mans.

En va rascar un altre a la paret. Es va encendre i va resplendir de tal manera que, en projectar-se a la paret, li va donar una transparència que permetia veure la casa per dins. Hi havia una taula parada, amb unes tovalles blanquíssimes, i una vaixela esplèndida de porcellana de la Xina, i se sentia una olor molt bona de gall dindi rostit, farcit de prunes i de pinyons. Però el que li va agradar més, a la pobra filla, va ser que el gall dindi, amb una forquilla i un ganivet de plata clavats al mig del pit, va fer un bot fins a terra, va travessar la sala i se li va acostar volant. Però en aquell precís instant el llumí es va apagar i ja no va poder veure sinó la paret, freda, fosca i humida. En va encendre un

altre i es va veure ella mateixa asseguda a la vora d'un arbre de Nadal, molt més gran i més bonic que tots els que havia vist uns dies abans als aparadors il·luminats de les botigues. Les branques de color verd feien una llüïssor esclatant, com si fossin milers de candeles, il·luminaven unes nines precioses, com les dels aparadors, que se la miraven somrient dolçament. La nena va allargar els braços i... el llumí es va apagar. Però les llumenetes de l'arbre de Nadal es van enlairar, amunt, amunt, fins que es van confondre amb els estels de la volta del cel. N'hi va haver un que va caure i va deixar al seu darrere un rastre de llum.

–Això és que s'ha mort algú –es va dir la nena, perquè la seva àvia, l'única persona que l'havia estimada, i que ja era morta, una vegada li havia dit que quan cau un estel és que hi ha una ànima que entra al paradís.

Va rascar un altre llumí, que es va encendre de seguida, i vet aquí que a la resplendor que va fer, la nena va veure la seva àvia, lluminosa, radiant, bondadosa i amable.

–Àvia –va exclamar la nena–. Oh! Deixa'm venir amb tu. Sé que quan s'apagarà aquest llumí desapareixeràs talment com la llar de foc, com el gall dindi farcit i com el magnífic arbre de Nadal!

I es va afanyar a encendre tots els llumins que hi havia a la capsa perquè l'àvia no desaparegués. I els últims llumins cremaven amb tant delit que feien més claror que el sol, i l'àvia, que apareixia més gentil i més alta que quan era viva, la va agafar en braços i se la va endur volant, per un camí de glorioses lluminàries, cap a les altures celestials, on no feia fred, on no es passava gana, on no hi havia penes ni malures, perquè era la casa de Nostre Senyor.

L'endemà al matí, que era tot ben glaçat, van trobar la nena encara asseguda en aquell racó del carrer, amb les galtes lívides i els llavis mig oberts en un dolç somriure: havia mort de fred durant l'última nit de l'any. El sol de Cap d'any la va amortallar amb els seus primers raigs. La nena, tota enravenada, tenia encara al davantal el paquet de llumins, dels quals havia cremat gairebé tota una capsa.

–Es devia voler escalfar –va dir un que passava.

Però no es podia imaginar ningú el bé de Déu de coses que havia vist ni a quina glòria l'havia emmenat la seva àvia a passar les festes de Cap d'any.

Títol original: *Den Lille Pige med Svovlstikkerne* (1845)

Traducció catalana d'Albert Jané, inclosa en el llibre
Els millors contes de Hans Christian Andersen (Editorial Combel).